

4. ročník -) prac. sešit s.

8-9

8. Dělení hudebních nástrojů

- Z** **Dechové nástroje** dřevěné
  - flétna, pikola, klarinet, hoboj, fagot, saxofon
  - trubka, lesní roh, pozoun tuba
- Strunné nástroje** smyčcové
  - housle, viola, violoncello, kontrabas
  - klavír, cembalo
  - kytara, harfa
- Bicí nástroje**
  - blanzvučné - kotle (tympány), velký buben, malý buben
  - samozvučné - činely, triangel, zvonkohra, xylofon

9. Strunné nástroje smyčcové

Z Dnes se už nikdo nedoví, kdo přišel s nápadem tvořit tóny přejžděním smyčce přes struny. Jeden z prvních smyčcových nástrojů zvaný rebab se dostal do Evropy kolem 10.-11. století. Smyčcové nástroje dnes tvoří základ symfonického orchestru. Jejich společným znakem jsou čtyři struny a podobný tvar. Mají ozvučnou skříň, ke které je připojen krk s hlavicí a hmatníkem. Nad hmatníkem jsou napjaty struny s kobylkou. Struny se ladí pomocí kolíků. Smyčec je dřevěný prut, potáhnutý koňskými žíněmi.

Housle

Housle vznikly v druhé polovině 16. století. Od té doby se na nich prakticky nic nezměnilo. V symfonickém orchestru tvoří nejpočetnější skupinu nástrojů, hráčů na housle bývá přibližně 24 až 30.

Struny houslí jsou laděny po kvintách, v tónech g, d¹, a¹, e².

Viola

Viola je o něco větší než housle. Hra na tento nástroj je namáhavá, vyžaduje po hráči větší a silnější ruce. Dříve neměla takové postavení jako třeba housle, hrávali na ni méně zdatní hráči. Až ve 20. století byla náležitě oceněna. V symfonickém orchestru bývá obvykle deset violistů.

Violoncello

Violoncello má jemný, lyrický tón. Hráč drží nástroj mezi koleny a jeho krk má opřený o rameno. Violoncello se opírá o podlahu vysouvateľným kovovým bodcem. Dnešní symfonické orchestry mívají přibližně deset hráčů na violoncello.

Violoncello má struny laděny v tónech C, G, d, a, zní tedy o oktávu níže než viola.

Kontrabas

Kontrabas je největším nástrojem smyčců, je schopný zahrát nejlubší tóny. Měří téměř dva metry a hráč musí při hře stát nebo sedět na vysoké stoličce. Od ostatních smyčcových nástrojů se liší tvarem, který se směrem ke krku nepatrně zužuje. Kontrabas bývá v orchestru zastoupen čtyřmi až osmi hráči.

Struny kontrabasu jsou na rozdíl od houslí, violy i violoncella laděny po kvartách v rozmezí E¹, A¹, D, G.

Na největší smyčcový nástroj kontrabas se hraje nejkratším smyčcem, na rozdíl od houslí, kde hráč používá smyčec nejdelší. Hráči na smyčcové nástroje si natírají smyčce kalafunou, aby lépe přilnuly ke strunám. Největší kontrabas, vysoký 4,26 m postavil roku 1924 Arthur K. Ferris. Váží 590 kg.

SMYČCOVÝ SOUBOR